

REJSER.

Så du røgen?
Følg Churchill
rundt i London

SIDE 4-5

UGE 50 | 2019

Eventyrlige Madagaskar

Lemurer og baobabtræer

SIDE 6-9

Tyskland:
Golf i Gut Apeldör
SIDE 10-11

Italien: Opera
i Dolomitterne
SIDE 12-13

VINTERTILBUD!

Ekstra gode priser
på rejser i januar,
februar og marts.

REJS I JANUAR
FRA **1.999,-**

KLIMAKOMPENSERET
FLY, TRANSFER & HOTEL

Bestil ferien på spies.dk eller 70 10 42 00

SPIES

Redaktionen.

ANSVARSHAVENDE CHEFREDAKTØR:
Peter Orry

**MAGASINREDAKTØR,
REDAKTIONSCHEF**
Hanne D. Frette

REDAKTØR
Søren Thorup
thorup@jfmedier.dk
6545 5203

JOURNALIST
Mette Pørtner Jensen
mepje@jfmedier.dk
6545 5205

JOURNALIST
Trine Grauholm
tgr@jfmedier.dk
6545 5212

JOURNALIST
Anja Limkilde
anli@jfmedier.dk
6345 2165

JOURNAVENDE
Jesper Stæhr Frantzen
jzf@jfmedier.dk
6545 5122

Salg & Marketing.

KEY ACCOUNT MANAGER
Nikolai Søholm Iversen
nisi@jfmedier.dk

KEY ACCOUNT MANAGER
Torben Andersen
torba@jfmedier.dk

Info.

**KOMMERCIELT TILLÆG
UDKOMMER MED**
Dagbladet Holstebro, Dagbladet Ringkøbing-Skjern, Dagbladet Struer, Fredericia Dagblad, Fyens Stiftstidende, Fyns Amts Avis, Horsens Folkeblad, JyskeVestkysten, Lemvig Folkeblad, Randers Amtstidende, Vejle Amts Folkeblad, Viborg Stifts Folkeblad og Århus Stiftstidende.

UDGIVES AF: Jysk Fynske Medier P/S

TRYK: Jysk Fynske Mediers Avstryk

SKRIV TIL OS PÅ:
REJSER, FYNKE MEDIER
POSTBOKS 236, 5100 ODENSE C
REJSER@JFMEDIER.DK

FIND OS PÅ FACEBOOK.COM/MAGASINETREJSER

INSTAGRAM:@MAGASINETREJSER

FORSIDEFOTO: Jakob Øster

Et rejsemål for de eventyrlystne

Søren Thorup, thorup@jfmedier.dk

HVIS DU IKKE fik kigget ordentligt på Rejsers forside, så vend lige denne side igen. Dét billede drager, som intet andet billede har draget mig i lang tid. Jakob Øster, én af få, som har besøgt samtlige lande i verden, har taget det, og jeg er solgt.

Madagaskar er - takket være både forsidebilledet og hans reportage i denne sektion - kravlet op i toppen af de lande, jeg aldrig har fået stemplet pas i, og som skal besøges, inden det er for sent.

Safari forbindes traditionelt med landene i det østlige Afrika, og det er virkelig en oplevelse, der ikke kan anbefales nok. Men hvis man enten har prøvet det, eller bare er den type turist, der helst ikke vil gå i andres fodspor, må Madagaskar være et oplagt mål.

PÅ TURENE RUNDT på verdens fjerdestørste ø - næsten 14 gange større end Danmark - foto-jagter man ikke løver, elefanter, leoparder, flodheste eller giraffer, men girafbiller, lemurer, indrier, der larmer som skingre tågehorn, og mange andre sære skabninger, som man ikke ser noget andet sted på Jorden. Fem procent af verdens dyr og planter findes i ø-staten Madagaskar - og kun her.

Det ville andre steder i verden betyde en massiv tilstrømning af turister, men ikke i Madagaskar. Man kan besøge nationalparker, der blot har få hundrede besøgende om året.

KUN OMKRING EN HALV MILLION TURISTER MODTAGER LANDET ÅRLIGT - LANGT DE FLESTE ER I ØVRIGT FRANSKMÆND SOM EN NATURLIG FØLGE AF, AT MADAGASKAR ER EN TIDLIGERE FRANSK KOLONI.

Kun omkring en halv million turister modtager landet årligt - langt de fleste er i øvrigt franskmænd som en naturlig følge af, at Madagaskar er en tidligere fransk koloni.

NÅR MAN i Madagaskar bliver færdig med at se på natur og nogle af de mest varierede landskaber i verden - hvis man da kan løsrive sig - er der i modsætning til safari ovre på det afrikanske fastland en masse andet at fore-

tage sig. Nævnt i flæng: Klatring på stejle klippevægge, trekking, dykning og snorkling på koralrev, mountainbiking, kitesurfing og selvfølgelig strandaktiviteter i alle afskyninger.

Vi taler altså om et forholdsvis komplet rejsemål, men der er selvfølgelig en grund til, at besøgstallet ikke er større, end det er: Det er dyrt at flyve til Madagaskar, infrastrukturen er dårlig, og det kan være bøvlet at komme rundt, ligesom få hoteller lever op til international standard.

MEN ER DU eventyrlysten, uden at det skal have karakter af en overlevelses-tur, er Madagaskar et af de lande, der er værd at tage med i rejseovervejelserne. Og jeg er sikker på, at læsning af Jakob Østers reportage på side 6-9 vil åbne manges øjne for et overset rejsemål.

PRAKTISK INFO

Fly: Blandt andre Ethiopian Airways, Kenya Airways, Turkish Airlines og Air France flyver til Madagaskar. En returbillet koster 5000-7000 kroner. Der kræves normalt to mellemlandinger. Flere af de nævnte selskaber tilbyder multicity-billetter, så man for en beskedent merpris kan kombinere Madagaskar med for eksempel Seychellerne eller Mauritius.

Jeg betalte 8300 kroner for (//=på egen hånd) København - Seychellerne // Madagaskar - Etiopien-Burundi-København med stop alle steder undervejs. Derudover betalte jeg i alt 6000 kroner for tre tilsætningsfly: Seychellerne-Mauritius, Mauritius-Madagaskar og Madagaskar-Comorerne-Madagaskar.

Bedste rejsetidspunkt er i tørtiden fra april til begyndelsen af december. Resten af året er det regn- og cyklonsæson. Den beskrevne rejse fandt dag sted i februar, hvor jeg var heldig, at det kun regnede om natten.

En stor del af Madagaskars vejnet er ikke asfalteret. I regntiden er mange grusveje ikke forbare. Mellem større centrale byer og enkelte nationalparker som Andasibe er vejene dog asfalterede. Det anbefales at leje bil med chauffør i Madagaskar, da det er billigt, og trafikken kan være kaotisk. Firmaet DriveMada organiserer mod et mindre gebyr både bil og chauffør. Bed om en engelsktalende chauffør, hvis du ikke taler fransk. Jeg betalte 55 amerikanske dollar (cirka 375 kroner) pr. dag for en firehjulstrækker med chauffør. Dertil kommer udgifter til benzin, som lejerer betaler. Chaufføren afholder selv udgifter til kost og logi undervejs.

På Lemur Island lever lemurerne på to øer, hvorfra de ikke kan slippe væk. På den ene ø fodres lemurerne, og de hopper ofte ned og sidder på de besøgende - her på artiklens forfatter.

Lemurer og andre sjove dyr

Madagaskar. Luk øjnene og sig navnet. Måske tænker du på en tegnefilm med sjove dyr. Måske ved du, at det er verdens fjerdestørste ø. Måske drømmer du om at høre indriens kald hen over trætoppene i regnskoven. Madagaskar byder på guldgravere, der vasker guld i de røde floder. På familier, der fisker midt i uendelige risterrasser. På orkidémarker, der bruges til vaniljedyrkning, og på mærkelige lemurer og kamæleoner, som man ikke finder andre steder i verden.

Jakob Øster, rejser@jfmmedier.dk

Klokken er præcis seks om morgenen, da jeg slår skodderne foran min junglehytte op. Høje, mærkelige lyde fra den omgivende regnskov har kort forinden revet mig ud af søvnen. Søvntrukken kigger jeg ud ad vinduet, hvor talløse, ældgamle træer strækker sig nærmest i det uendelige. Hyggelige stråtekte hytter som min er bygget på plateauer inde midt i et af klodens mest specielle naturreservater. Mærkelige planter og blomster skyder op overalt mellem hytterne.

Snart efter hører jeg lydene igen. Sære dyrs insisterende skrig flenser morgenstilheden.

De hyggelige hytter og alene campens eventyrlige beliggenhed ville have været grund nok til at komme her. Restauranten byder tillige på lækre og særdeles billige franskinspirerede retter og er anlagt på en kæmpe træterrasse over en bred flod, der fører ind i regnskoven. Men snarere end at komme her for at spise eller nyde campens faciliteter er jeg kommet for at se områdets specielle dyr.

Lyden af en sjælden ø

Jeg befinder mig inde midt i Madagaskars Andasibe-nationalpark. Lydene fra regnskoven stammer fra en indri - en af de mest sjældne arter af et af klodens mest specielle dyr.

Lemurer - træklatrende halvaber, der primært er aktive om natten - finder man kun i Madagaskar. Indrien er den største af alle lemurerarter. Den lever kun i området omkring Andasibe, og der er anslået under 400 eksemplarer tilbage i verden.

Jeg er rejst helt herud i håbet om at høre dens kald, og jeg skal love for, at jeg får valuta for pengene. Indrierne larmer som skingre

tågehorn det meste af morgenen. Snart skal jeg ind i regnskoven for at lede efter dem.

Regnskoven er tæt, fugtig og frodig. Det er regnsæson, og alting er sprunget ud. Til at begynde med ser vi ikke mange dyr, og jeg spekulerer lidt over, om jeg er kommet på det forkerte tidspunkt af året, hvor dyrene er svære at spotte i den tætte, frodige skov. Heldigvis har jeg følgeskab af min personlige *park ranger*. Patrice er 31 år, og som dagen går, viser det sig, at han er fuldstændig uforlignelig til at opstøve alskens dyr. Dyr, som jeg med sikkerhed ville have vadet lige forbi, hvis jeg havde været alene.

Mærkelige dyrearter

Madagaskar har et helt særligt økosystem, og mange arter eksisterer kun her på øen. De forunderlige dyr, Patrice viser mig, tæller blandt andet den sataniske gekko, som er så camoufleret, at den næsten er umulig at få øje på, når den sidder på en træstamme.

Vi ser også sære, små gulvingrede frøer på grønne blade og en blå silkegøg, der er en rov-fugl, der æder kamæleoner. Bagefter finder vi et børstesvin, en langhalset girafbille, forskellige slags slanger og to vandrende pinde, der parrer sig.

- Inseparabel, siger Patrice om den lille pinde-han, der sidder fast på den gravide hun.

Den tykke hun er dobbelt så lang og vejer måske 10 gange så meget som den lille tynde han. Som et naturens svar på Romeo og Julie vil den spinkle lille fætter dø i det øjeblik, han forlader sin mage, beretter Patrice med et sørgmodigt smil.

Lemurer er her også masser af. Andasibe byder på hele 11 forskellige arter, og på to dagsafarier og to nattesafarier i områdets of-

En familie og dens ænder krydser vejen i det vestlige Madagaskar. Foto: Jakob Øster

fentlige parker ser vi et bredt udvalg af dem. Musemakier - verdens mindste primat med en vægt ned til blot 30 gram - sifakaer, røde varier samt uldne, brune og sort-hvide lemurer.

Den sjældne og særdeles udrydningstruede indri er til gengæld ikke let at opstøve, men minsandten om ikke uforlignelige Patrice allerede den første dag alligevel finder hele to

legesygge indri-familier. Den ene af disse familier er vi heldige at komme helt tæt på. De store sort-hvide halvaber smægter sig fornøjede i frugter og bær, klatrer rundt på hinanden, hopper energisk rundt mellem træerne,

FORTSÆTTES
PÅ NÆSTE SIDE

"Jeg er så glad for min cykel - selv om jeg måske ikke kommer så hurtigt omkring." Selv med et eksket forhjul kan man snildt transportere utallige plasticbøtter. Foto: Jakob Øster

Vandrende pinde, der parrer sig. Hannen dør, når han forlader den gravide hun. Foto: Jakob Øster

Indrien er den største af alle lemurer. Der er kun omkring 400 indrier tilbage i hele verden. Der findes ingen indrier i verdens zoologiske haver, da den holder op med at spise og dør, hvis den holdes i fangenskab. Foto: Jakob Øster

INDRIER

Indrien er en halvabe og verdens største lemur. En indri spiser typisk to-tre kilo blade om dagen. Indrien er en truet dyreart. Den lever kun i Andasibe-området i Madagaskar.

Ifølge min park ranger, Patrice, findes der nu 67 indri-familier omkring Andasibe. En familie består typisk af fire-seks lemurer - det vil sige, at bestanden vurderes til i alt at udgøre 300-400 eksemplarer. Indrier findes ikke i nogen zoologiske haver, da de holder op med at spise, hvis de kommer i fangenskab (eller forsøges flyttet til en anden park). Vi var heldige at se i alt otte indrier på vores to dagvandring i Andasibe.

Mange lokale kvinder smører pasta i ansigtet. Ligesom solcreme virker det som beskyttelse mod den stærke sol. Foto: Jakob Øster

Closeup af kamæleon i parken Reserve Peyrieras, hvor man kan komme helt tæt på disse spøjse dyr. Foto: Jakob Øster

Den sort-hvide lemurer er udrydningstruet og en af de største lemurer. Foto: Jakob Øster

FORTSAT FRA
FOREGÅENDE SIDE

og selvfølgelig udstøder de deres karakteristiske skrig, som formentlig kan høres helt over i min junglecamp.

Fire dages kørsel for at se på nogle træer

Kald mig bare Rado, siger min utroligt sympatiske chauffør. Person- og stednavne i Madagaskar er alenlange, og lidt senere fortæller Rado grinende, at det er de færreste, som kan huske hans fulde navn. Radosoa Rasolomonina Hanitaritumpu hedder han retmæssigt.

For at komme rundt på verdens fjerdestørste ø har jeg lejet en bil med privatchauffør. Vi bruger to dage hver vej på at køre ud til landets vestkyst. Her ligger Madagaskars formentlig mest fotograferede sted: den ikoniske allé af ældgamle baobabtræer. Det kan synes vanvittigt at køre i alt fire dage i bil for at se nogle træer. Langt de fleste vælger da også at flyve hertil. Men køreturen byder heldigvis på spændende stop og muligheden for i ro og mag at betragte det uforligneligt smukke landskab undervejs.

Kørsel er godt nok lidt af et sats her i regntiden, hvor grusvejen det sidste stykke mod baobaballéen kan risikere at blive forvandlet til en mudderpøl. Heldigvis regner det ikke. Selv om vejen vestpå hovedsageligt er en udmærket og asfalteret hovedvej, kan vi ikke køre særlig stærkt, for undervejs passerer vi talrige landsbyer. Klynger af farverigt klædte mennesker spadserer her rundt midt på kørebanen. Ude på landet passerer vi hyrder med enorme flokke af zebu, som okserne her kaldes.

Vi kører også forbi udrangerede busser og trucks med Maersk-containerne, høns og smilende lokale, der spankulerer rundt med

hjemmebyggede kærre, trillebøre og rullevogne. Rutineret og roligt navigerer Rado gennem virvaret.

Midt i de uendelige rismarker, der flankerer vejen, fisker familier med hjemmelavede fiskestænger efter små fisk. På store marker vokser orkidéer, hvorfra en stor del af verdens naturlige vanilje senere kan høstes. Og i de røde floder vasker guldgravere guld i store metalfade.

- Floderne er så røde på grund af afskovning, fortæller Rado mig lidt vemodigt:

- Når det regner, vaskes den røde jord ned og farver vandet.

Skeløjede kamæleoner med lange tunger

Et par gange bremser Rado hårdt op og siger, at jeg skal skynde mig at tage kameraet.

Rado har spottet en kæmpekamæleon midt på vejen, og snart efter spurter vi af sted efter den. Når det har regnet om natten, søger disse finurlige, skeløjede og farveskiftende dyr mod tørre områder, og det betyder, at de fra tid til anden krydser kørebanen. Mange af verdens største kamæleoner er endemiske til Madagaskar. De kan vokse sig næsten lige så store som en kat.

På en gren samler vi både en ordentlig krabat af en Parsons kamæleon - og lidt senere en næsten lige så stor panterkamæleon - op. En af dem har åben mund, så vi kan se dens lange, sammenrullede tunge.

- Pas på! siger Rado og fortæller, at når kamæleoner er sultne, kan de finde på at skyde deres lange tunge ud.

- Lokale børn, der lejer med kamæleonerne, bliver nogle gange ramt i øjet, og giften kan gøre dem blinde.

Et magisk landskab

Solen banker ned fra en næsten skyfri himmel, der er ligeglad med, at det er regntid, da

Min fantastiske privatchauffør Radosoa Rasolomonina Hanitaritumpu. Med sikker hånd kørte han mig rundt i det flotte land. Baobabtræerne er blandt verdens ældste træer, og seks af sortens ni arter eksisterer kun i Madagaskar. Heriblandt disse kæmpebaobabtræer. Foto: Jakob Øster

Fem parker

Nationalparkområdet Andasibe-Mantadia ligger kun cirka 170 kilometer fra hovedstaden Antananarivo. Grundet megen trafik tager turen i bil typisk mellem fire og fem timer.

Det koster omkring 100 kroner pr. dag at komme ind i de offentlige parker og 50 kroner at besøge de private parker.

I de offentlige parker anbefales det kraftigt at gøre brug af en *park ranger*, som koster cirka 60 kroner pr. halvdagsudflugt.

1 Réserve Spéciale d'Analamazaotra

Offentligt drevet park med et stort udvalg af blandt andet lemurer, kamælæoner, frøer og fugle. Mulighed for dag- og natsafari.

2 Mahay Mitia Ala

Offentligt drevet park med blandt andet lemurer, kamælæoner, spøjse insekter, gekkoer, slanger m.v. Mulighed for dag- og natsafari.

3 Lemur Island i Vakona Forest

Privat lemurpark tilhørende luksus-økoresortet Vakona Lodge. Lemurer er ikke indespærrede, men bor på to små øer, hvorfra de ikke kan undslippe, da de ikke kan svømme. På den ene ø fodres lemurerne, og i den forbindelse hopper de meget ofte ned og sidder på turisternes skuldre.

4 Vakona Crocodile Farm

Privat krybdyr-zoo ved siden af Vakona Lodge. Dyrene er indespærrede og tæller blandt andet slanger, krokodiller og sæere gekkoer.

5 Réserve Peyrieras

Privatdrevet zoo med fokus på kamælæoner, lemurer og gekkoer. Beliggende mellem Andasibe og hovedstaden. Her er det muligt at se kamælæonerne indfange levende græshopper, når de fodres uden for deres bure. Lemurerne er såkaldte sifakaer, som er kendt for at danse på jorden. De lever frit i den tilstødende skov, men lokkes til ved fodring.

Flere muligheder

Ud over de nævnte parker findes talrige andre populære dyreparker i Madagaskar, blandt andre Isalo (dyrepark med klippe- og slettelandskab cirka 400 kilometer sydvest for hovedstaden og Ranomafana, som ligesom Andasibe er en regskovspark med mange lemurer og kamælæoner).

▲ Parsons kamæleon i parken Réserve Spéciale d'Analamazaotra i Andasibeområdet. Foto: Jakob Øster

◀ Guldgravere vasker guld i Madagaskars floder, der farves røde, når mudder vaskes ned i floderne. Foto: Jakob Øster

vi efter den lange køretur endelig ankommer til baobab-alléen. På hver side af vejen skyder de gamle, monumentale træer i vejret. Baobabtræerne er blandt verdens ældste træer, og seks af sortens ni arter eksisterer kun her i Madagaskar. Heriblandt kæmpebaobabtræerne, som vi nu andægtigt betragter.

Oksekærre, cykeltaxaer og lokale, der bærer bylter på hovederne, benytter den gennemskærende offentlige hovedgrusvej og tilføjer lokal kolorit i det spektakulære landskab. Træernes kroner er lysegrønne. De tynde grene i toppen af den høje, fede stamme er i blomst, så det ser ud, som om de er iklædt grøn paryk. Kun et par måneder om året - nu midt i regntiden - er træerne i blomst. Resten af året rækker de deres grene i vejret som nøgne og tynde, krogede fingre, hvilket får træerne til at se ud, som om de er blevet plantet med bunden i vejret.

Spredte skyer er trukket ind over træalléen, da solen sidst på dagen langsomt forsvinder. Den sætter himlen i brand og maler skyerne orange bag silhuetterne af de fede træer. Det er et syret syn, der bestemmer den lange køretur værd.

Ukristeligt tidligt morgenen efter står jeg her igen for også at fotografere solopgangen. Ude midt i ingenting på grusvejen omtrent 20 kilometer fra vestkystbyen Morondava. Endnu en gang er jeg heldig med vejret. Nu er det selvfølgelig skyerne på alléens modsatte og vestlige side, der males i orange nuancer, idet solen står op. Imens kører folk forbi i overfyldte oksetrukne kærre på vej mod dagens dont.

Nærmest lykkelig foreviger jeg øjeblikket med mit kamera, mens jeg spekulerer over om dette er den flotteste solopgang, jeg nogensinde har set.